

Vertrouwelijk

De heer P.P. Verheggen
Marnixkade 109
1015 ZL AMSTERDAM

8 Mei 2015

Briefing aan de Ombudsman.

Op 6 mei j.l. ontving de MOA OMBUDSMAN het verzoek om, op vertrouwelijke basis, een antwoord te formuleren op de volgende vraag:

Zijn de conclusies van de “Labyrinth Test” deugdelijk?

Het gaat om het onderzoek: **Cognitieve test - Vragenlijst FORUM / Motivaction - Arabische Herfst. April 2015.**

De telefonische formulering van de briefing heeft vijf minuten geduurd en hierna heeft er geen contact meer plaatsgevonden tussen de Ombudsman en Motivaction. De conclusies van de ombudsman zijn derhalve uitsluitend gebaseerd op de objectieve bestudering van het, op een later tijdstip, toegezonden rapport.

Het verslag van de Ombudsman baseert zich in belangrijke mate op de teksten uit het Labyrinth rapport. De overgenomen teksten zijn *cursief* weergegeven.

De MOA Ombudsman

Ter bevordering van de kwaliteit en de goede naam van het Marktonderzoek in het algemeen is door het bestuur van de MOA een Ombudsman benoemd. De Ombudsman oefent zijn functie onafhankelijk naar eigen inzicht uit en aanvaardt geen instructies van wie dan ook aangaande de uitoefening van zijn functie.

Conclusie

Na bestudering van het Labyrinth verslag komt de Ombudsman tot de conclusie dat MOTIVACTION in het desbetreffende onderzoek voor wat betreft de opzet en uitvoering van het onderzoek in alle opzichten voldoet aan de eisen die de MOA stelt wanneer het gaat om kwalitatief hoogwaardig onderzoek. De conclusies van Labyrinth o.a. met betrekking tot de validiteit en de representativiteit zijn derhalve niet deugdelijk.

Ook het Labyrinth onderzoek voldoet overigens aan de MOA kwaliteitseisen. Dit geldt in gelijke mate voor Motivaction als voor Labyrinth. Wij geven een tweetal voorbeelden waaruit de gelijkwaardigheid o.a. blijkt.

Voorbeeld 1- Herweging

Zo heeft Motivaction gebruik gemaakt van de RIM-weging om een representatieve afspiegeling te verkrijgen voor de socio-demografische kenmerken leeftijd, geslacht, opleiding en etniciteit. Een weging wordt in de onderzoekspraktijk toegepast om te corrigeren dat een steekproef mogelijk geen goede afspiegeling vormt van de totale populatie. Een aantal experts heeft twijfels bij de weging: ze hebben niet het idee dat de uitgevoerde weging de vertekening en daarmee het probleem van de representativiteit verbetert.

Motivaction experts hebben dit vertrouwen kennelijk wel. Labyrinth beroept zich op, niet onderbouwde, gevoelsmatige externe expertise. Beide partijen onderbouwen de door hen gekozen weegprocedure niet met argumenten. Hierdoor ontstaat een gelijkwaardige en vergelijkbare situatie.

Voorbeeld 2 - Convenience steekproef

Labyrinth zette voor de werving van respondenten haar Etnoteam in, dat bestaat uit hoogopgeleide en meertalige veldwerkassistenten met voor dit project een Turkse of Marokkaanse achtergrond. Daarnaast werd via de sneeuwbalmethode geworven door aan de geconsulteerde cultureel experts te vragen of zij ons in contact konden brengen met potentiële respondenten uit hun achterban.

Motivaction heeft voor het onderzoek gebruik gemaakt van een combinatie van een quotasteekproef en een convenience steekproef. De onderzoekers hebben daarbij gestreefd naar een representatieve afspiegeling van de populatie door quota in te stellen voor leeftijd, geslacht, etniciteit en opleidingsniveau. Ook is er een weging uitgevoerd om de representativiteit te verbeteren. De selectie van respondenten binnen de quota is echter niet gebaseerd op toeval (aselect) maar op het oordeel en de inschatting van de interviewers (valt een persoon op basis van uiterlijk kenmerken mogelijk in de doelgroep?). Daardoor weten we niet zeker of de onderzoeksgroep daadwerkelijk een representatieve afspiegeling vormt van de populatie.

Met name voorbeeld 2 toont aan dat beide partijen convenience sampling hebben toegepast en daardoor niet zeker weten of de onderzoeksgroep daadwerkelijk een representatieve afspiegeling vormt van de populatie.

Voorbeeld 2 toont daarnaast aan dat beide onderzoekspopulatie niet alleen qua onderzoeksperiode maar ook qua expertiseniveau feitelijk onvergelijkbaar zijn. De Labyrinth resultaten kunnen de Motivaction resultaten derhalve wel nuanceren maar niet ontkrachten.

De vragenlijst

Iedere kwantitatieve vragenlijst bevat altijd een aantal subjectieve elementen zodat achteraf altijd gediscussieerd kan worden of de vraagstelling wel optimaal was. Dit zal ongetwijfeld ook van toepassing zijn op het Motivaction onderzoek. De ombudsman is niet de instantie om hierover oordelen te vellen. Labyrinth komt wel met kritiek op de vragenlijst, maar verzuimt om aan te geven welke verbeteringen er dan concreet zouden moeten worden aangebracht.

Conclusie: Een gemiste kans

De conclusies van Labyrinth zijn niet deugdelijk. De kritiek op Motivaction is slecht onderbouwd en er worden geen goede alternatieven m.b.t. de vraagstelling en onderzoeksopzet geformuleerd.

Hiermee doet Labyrinth haar opdrachtgever de “Directie Integratie en Samenleving van het Ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid” ernstig tekort. De experts hadden zich beter op de synergie dan op de tekortkomingen kunnen richten.

Labyrinth rapporteert weliswaar binnen het mandaat van hun briefing maar negeert daarmee een kans om samen met Motivaction een aantal gezamenlijke learnings te trekken uit beide onderzoeken en deze aan de Directie Integratie en Samenleving van het Ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid ter hand te stellen.

Met vriendelijke groeten

Dr. A.J. Olivier -
OMBUDSMAN MOA
Arlandaweg 92
1043 EX Amsterdam
e-mail:ombudsman@moaweb.nl